

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ია რჩეულიშვილი

შედარების ენობრივი ექსპრესიის მოდელები სხვადასხვა სისტემის
ენებში

(ქართული და ინგლისური ენების მასალის მიხედვით)

ფილოლოგიის დოქტორის (1005) აკადემიური ხარისხის
მოსაპოვებლად

წარმოდგენილი დისერტაციის

ავტორ ე ფ ე რ ა ტ ი

სპეციალობა: ტიპოლოგიური ლინგვისტიკა

თელავი

2017

ნაშრომი შესრულებულია იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ქართული ფილოლოგიისა და უცხო ენებისა და ლიტერატურის დეპარტამენტებში

სამეცნიერო ხელმძღვანელ(ებ)ი:

ნუნუ გელდიაშვილი, პროფესორი

მანანა ღარიბაშვილი, პროფესორი

შემფასებლები: მადონა შელია, პროფესორი

ეკატერინე შაკიაშვილი, ასოცირებული პროფესორი

დაცვა შედგება 20___ წლის ”_____” _____, _____ საათზე იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე: კორპუსი _____ აუდიტორია _____

მისამართი: საქართველო, თელავი, 2200

ქართული უნივერსიტეტის ქუჩა N 1

ტელ: +995 350 27 24 01

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკასა და ვებ-გვერდზე : <http://tesau.edu.ge>

სადისერტაციო საბჭოს მდივანი,

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,

პროფესორი: ნინო კოჭლოშვილი

სადისერტაციო ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

წარმოდგენილი სადისერტაციო ნაშრომი „შედარების ენობრივი ექსპრესიის მოდელები სხვადასხვა სისტემის ენებში“ შედგება შესავლის, ოთხი თავისა და დასკვნითი ნაწილისაგან.

შესავალ ნაწილში განხილულია საკვლევო თემის აქტუალობა, კვლევის მიზნები, ამოცანები, კვლევის მეთოდები, ნაშრომის სამეცნიერო სიახლე და მისი თეორიული და პრაქტიკული ღირებულება.

საკვლევი საკითხის აქტუალობა: ტიპოლოგია, როგორც ენათმეცნიერების დარგი, მკვლევარს საშუალებას აძლევს მეტი სიზუსტით ახსნას საკვლევი მოვლენის ენობრივი არსი, რაც თვალსაჩინოს ხდის ენებში აქამდე ამოუხსნელ გრამატიკულ მოვლენებს.

სხვადასხვა სისტემის ენების სიღრმისეული შესწავლა განაპირობებს უნივერსალური ფაქტების დადგენას და თითოეული ენის მახასიათებლების გამოვლენას. მხატვრული შედარების ენობრივი ექსპრესიის მოდელების კონტრასტულ ჭრილში შესწავლა არკვევს ქართული და ინგლისური ენების სპეციფიკურ მახასიათებლებს ამ თვალსაზრისით. შესაბამისად, საკვლევი საკითხი, უდავოდ, აქტუალურია.

ნაშრომის მიზანი და ამოცანები: სადისერტაციო ნაშრომი მიზნად ისახავს შედარების, როგორც ტროპის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სახის, ფუნქციის განსაზღვრას სხვადასხვა სისტემის ენებში, კერძოდ, ქართულსა და ინგლისურში. აგრეთვე, შედარების გადმოცემის გრამატიკული საშუალებების ანალიზს და, თარგმანზე დაყრდნობით, ტიპოლოგიური ურთიერთმიმართებების დადგენას, ენობრივი ექსპრესიის მოდელების შექმნას.

ნაშრომის მიზნებიდან გამომდინარე, დავისახეთ კონკრეტული **ამოცანები**. კერძოდ, ტროპული მეტყველების თავისებურებებისა და ენობრივი ექსპრესიის არსის მიმოხილვა. ამასთანავე, შედარების, როგორც ტროპული მეტყველების თვალსაჩინო სახის წარმოჩენა; შედარების გადმოცემის გრამატიკული საშუალებების შესწავლა ქართულსა და ინგლისურში, ამ მხრივ არსებულ იზომორფიზმებსა და ალომორფიზმებზე ხაზგასმა; შედარების ადგილის გაანალიზება წინადადებაში და მისი სინტაქსური ფუნქციის გამორკვევა; მხატვრული შედარების წარმოდგენა, როგორც ენობრივი ექსპრესიის გარანტიის წინადადებაში. საკითხის შესწავლა ლინგვოკულტუროლოგიურ ჭრილში; ენობრივი ექსპრესიის მოდელების შექმნით ძირითადი ემოციების გამოკვეთა და ამ მიმართებით ორ ენაში არსებული მსგავსება-განსხვავებების დადგენა. საკითხი ორიგინალისა და თარგმანის ურთიერთმიმართებებზე დაკვირვებით შევისწავლეთ. შევძელით, ყურადღება გავვქმნათ იმაზე, თუ როგორ ითარგმნება შედარება ქართულიდან ინგლისურად და პირიქით. შევხეეთ უთარგმნელობის შემთხვევებსაც, რომლებიც არცთუ იშვიათია ჩვენ მიერ მოხმობილ საანალიზო წყაროებში.

ნაშრომის მეცნიერულ სიახლედ მიგვაჩნია ის ფაქტი, რომ შედარების ენობრივი ექსპრესიის მოდელების ტიპოლოგიურ ჭრილში კვლევა სადღესოდ არ არის სათანადო სიღრმით განხორციელებული. ამიტომ მისი კომპლექსურად შესწავლა და ამ თვალსაზრისით ორ, სხვადასხვა სისტემის, ენაში მსგავსებებისა და განსხვავებების გამოვლენა/დადგენა, რის მოკრძალებულ მცდელობასაც წარმოადგენს ჩვენი სადისერტაციო ნაშრომი, მეტად მნიშვნელოვანია.

პირველად ხორციელდება მხატვრული შედარების ანალიზი შეპირისპირებით ასპექტში ინგლისურ და ქართულენოვან მასალაზე დაყრდნობით, რაც, ერთი მხრივ, აღნიშნული ფენომენის საფუძვლიან შესწავლას შეუწყობს ხელს და, მეორე მხრივ, გარკვეულ წვლილს შეიტანს კონტრასტული ლინგვისტიკის პრობლემატიკის კვლევასა და ამ მიმართებით არსებული სამეცნიერო ბაზის განვრცობაში.

კვლევის მეთოდები: ნაშრომის სპეციფიკიდან გამომდინარე, კვლევის მეთოდები ინტერდისციპლინარულია და შეპირისპირებით ხასიათს ატარებს. ესაა ლინგვისტური კვლევა, რომელიც მოიცავს ლინგვოკულტურულ ასპექტებსაც. უპირველესად, გამოვიყენეთ კვლევის ტიპოლოგიური მეთოდი. გამოვკვეთეთ მხატვრული შედარების ენობრივი სტრუქტურის მახასიათებლები ქართულსა და ინგლისურში. ხაზი გავუსვით ორი ენისათვის

დამახასიათებელ ზოგად უნივერსალიებსა და განმასხვავებელ ნიშან-თვისებებს. შედარების ფენომენის კომპლექსურად შესწავლის, მისი სემანტიკური პოტენციალის დადგენის, სტრუქტურულად განსხვავებულ ენებში ობიექტივაციისა და მსგავსება-განსხვავებათა განმაპირობებელი კანონზომიერებების გამოვლენის მიზნით, მივმართეთ ლინგვოკულტუროლოგიურ მიდგომათა სინთეზს. აღნიშნული მეთოდის ამოსავალია შეპირისპირებითი, დესკრიფციული და კომპონენტური ანალიზის მეთოდები. აგრეთვე გამოვიყენეთ კვლევის ისტორიული, თვისობრივი, კონტრასტული და რაოდენობრივი მეთოდები. აღნიშნული მეთოდები დაგვეხმარა ზოგადი ენობრივი უნივერსალიების დადგენაში. კვლევა ძირითადად დაეფუძნა თანამედროვე კომუნიკაციური ლინგვისტიკის, ლინგვოკულტუროლოგიისა და კონტრასტივიკის თეორიულ მონაცემებს. კვლევის რაოდენობრივი მეთოდი დაგვეხმარა ქართულ და ინგლისურ საანალიზო წყაროებში მოძიებული მხატვრული შედარების მაგალითების რაოდენობრივ შედარებასა და პროცენტული მაჩვენებლების დადგენაში.

ნაშრომის თეორიული და პრაქტიკული ღირებულება: მაშინ, როდესაც საყოველთაო ხასიათს იძენს ინტერესი უცხოენოვანი კულტურისადმი, დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მსოფლიოს ხალხთა ენებს შორის არსებული მსგავსება-განსხვავებების კვლევასა და შესწავლას. ამ მიზანს ემსახურება ენათმეცნიერების ახალი დარგი - კონტრასტული ლინგვისტიკა, რომლის კვლევის შედეგებიც დიდ დახმარებას გაუწევს ნებისმიერი ერის ენობრივი საკითხებით დაინტერესებულ მკვლევრებს.

ჩვენი აზრით, ინოვაციური კვლევის დამოუკიდებლად დაგეგმვა და კვლევითი, ანალიტიკური მეთოდების შემუშავება, დაგვეხმარება მეცნიერული კვლევის უნარების გაღრმავებაში. ყოველივე ეს კი ხელს შეუწყობს ისეთი ღირებული თეორიების შემუშავებას, რომლებიც თავის წვლილს შეიტანს ზოგადად ფილოლოგიის დარგის განვითარებაში. ამ მოსაზრებით, წარმოდგენილ ნაშრომში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება თეორიული და პრაქტიკული საკითხების დამოუკიდებლად მიღებასა და ეფექტურად გადაჭრას.

ნაშრომის **პრაქტიკული ღირებულება** კი იმაში მდგომარეობს, რომ თეორიულად ღირებული და თვისობრივად ახალი ინფორმაციის შემცველი კვლევა დაგვეხმარება ცალკეული ენების სიღრმისეულ შესწავლაში, გარკვეულ წვლილს შეიტანს ლინგვისტიკის განვითარებაში და, შესაძლოა, გამოდგეს, როგორც დამხმარე სახელმძღვანელო მომავალი მკვლევრებისათვის. ნაშრომი საინტერესო იქნება მთარგმნელებისათვის და უცხო ენის შესწავლით დაინტერესებული ფართო წრეებისათვის. კვლევის შედეგები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს უმაღლეს სასწავლებლებში თეორიულ კურსებსა თუ სასემინარო მუშაობაში.

ნაშრომის სტრუქტურა: სადისერტაციო ნაშრომი შედგება 167 გვერდისაგან. ნაშრომი მოიცავს შესავალს, ოთხ თავსა და დასკვნით ნაწილს. დისერტაციას თან ერთვის გამოყენებული ლიტერატურის, საანალიზო წყაროებისა და ინტერნეტმასალის ელექტრონული ბმულების ჩამონათვალი.

ნაშრომის ძირითადი შინაარსი

ტროპი ექსპრესიული მეტყველების სასიცოცხლო ელემენტია. ყოველი დიდი მწერლის შემოქმედებაში იგი უხვადაა წარმოდგენილი. მხატვრული სიტყვის ოსტატიც კი ძნელად მოახერხებს ტროპის გამოყენების გარეშე მძაფრი ემოციური გავლენა მოახდინოს მკითხველზე. ტროპები განაპირობებენ ენის მხატვრულ ბუნებას. მხატვრული შედარება ტროპის ისეთი სახეა, სადაც საგნები და მოვლენები შეფარდებულია, შეპირისპირებულია ერთმანეთთან გარეგნულად მსგავს ან შინაგანად დამახასიათებელ ნიშან-თვისებათა გადატანის საფუძველზე. ყოველ შედარებაში შესადარებელი დახასიათებულია შედარებულის თვისებებით. მწერალი შედარებას მაშინ მიმართავს, როცა სურს ცხოვლად

გამოხატოს საგანი. გაიხსენებს რომელიმე მის მსგავს საგანს და მას ადარებს. აქედან გამომდინარე, ჩანს, რომ შედარებას ძირითადად მხატვრული აზროვნების დროს იყენებენ. როგორც ალ. გვენცაძე შენიშნავს, შედარება რთული ერთეულია, რადგან მას შეუძლია შეასრულოს არა მარტო აღწერით-გამომხატველობითი, არამედ ემოციურ-გამომეტყველებითი ფუნქციაც [გვენცაძე, 1974: 52].

ნაშრომში ჩამოყალიბებულია მხატვრული შედარების მოდელები ქართულსა და ინგლისურში. აღნიშნულია მისი სინტაქსური ფუნქცია წინადადებაში. აგრეთვე, წარმოდგენილია შედარების სემანტიკური ასპექტების ტიპოლოგიური ურთიერთმიმართებანი. გამოკვეთილია შედარების საშუალებით გამოხატული ძირითადი ექსპრესიული მოდელები. ნაშრომი ასევე ეხება შედარების თარგმანში გადატანის პრობლემებს. საკითხი შესწავლილია კონსტრასტულ ჭრილში.

სადისერტაციო ნაშრომის კვლევის ობიექტად გამოყენებულია მასალები XIX-XX საუკუნეების ქართველ და ინგლისურენოვან მწერალთა შემოქმედებიდან.

I თავი

ტროპული მეტყველება და ენობრივი ექსპრესია

პირველი თავი მოიცავს ორ პარაგრაფს: 1. ტროპული მეტყველება და ენობრივი ექსპრესია, როგორც ლინგვისტიკის ინტერესის სფერო; 2. შედარება, როგორც ტროპული მეტყველების სახე. ენაში ინახება ის შესაძლებლობები, რომელთა საშუალებითაც შემოქმედი ხატოვან აზროვნებას უყრის საფუძველს. ამიტომაც სიტყვათშემოქმედებას ყველაზე ფართო გამოყენების არეალი მხატვრულ ლიტერატურაში აქვს. სწორედ აქ ხდება ენის შინაგანი პოტენციის მაქსიმალური გამოვლენა და გამოყენება. ბესარიონ ჯორბენაძე მიიჩნევს, რომ ემოციური შეიძლება იყოს მხატვრული ტექსტიც და არამხატვრულიც. მაგრამ ამ შემთხვევაშიც არსებითი ხასიათის განსხვავებაა მათ შორის: მხატვრული ტექსტი თავისთავად არის ემოციური, არამხატვრული ტექსტის ემოციურობა კი განპირობებულია თვით გადმოსაცემი ამბით და ინფორმაციით [ჯორბენაძე, 1987: 24]. ექსპრესია მხატვრულ ლიტერატურაში ძლიერდება გამომხატველ საშუალებათა ოსტატურად გამოყენების ხარისხით.

მოცემულ თავში განხილულია ტროპი, როგორც გადატანითი მნიშვნელობით ნახმარი სიტყვა. სიტყვის გადატანითი მნიშვნელობით ხმარება სიტყვას ხდის ფორმით პოეტურს, მეტყველებას ექსპრესიულს და აზრს მრავალფეროვანს. განხილულია ტროპის შემდეგი სახეები: შედარება, მეტაფორა, გაპიროვნება, ეპითეტი, სიმბოლო, ირონია, ალეგორია, პერიფრაზი, მეტონიმია, სინეკდოქე. თითოეული მათგანი მიჩნეულია ექსპრესიული მეტყველების სასიცოცხლო ელემენტად. ტროპის პოეტურ ბუნებას დაკისრებული აქვს ამსახველობითი, შემეცნებითი, ესთეტიკური და ემოციური ფუნქცია: ეს ფაქტორები განსაზღვრავს ტროპის ადგილს, როლსა და მნიშვნელობას ზოგადად მხატვრულ მეტყველებაში.

კითხვაზე, რა არის მხატვრული ხერხი? - ინგლისელი ენათმეცნიერები პასუხობენ, რომ ეს არის შეგნებული და მიზანმიმართული გაძლიერება ენის გარკვეული სტრუქტურული თუ სემანტიკური კუთვნილებისა. შესაბამისად, მათი განმარტებით მხატვრული ხერხი აბსტრაქტული ფენომენია. ის ყოველთვის დამატებით ინფორმაციას შეიცავს, ემოციურს ან ლოგიკურს.

აქვე ხაზგასმულია ის ფაქტი, რომ ლინგვისტიკა მეტად დაინტერესებულია ტროპული მეტყველების სტრუქტურითა და მომავალი განვითარებით. მხატვრული ლიტერატურის ლინგვისტური კვლევისას გვერდს ვერ ავუქცევთ იმ ენობრივი შესაძლებლობების შესწავლას, რომლებიც ქმნიან ტროპულ მეტყველებას და ტექსტის მხატვრულობის გარანტს წარმოადგენენ. აქედან გამომდინარე, ჩვენთვის საინტერესოა თითოეული მათგანის

გადმოცემის საშუალებების განხილვა. ვრცლად კი ვეხებით ჩვენი საკვლევო ობიექტის, ტროპული მეტყველების მეტად გამომსახველი სახის - შედარების გადმოცემის შესაძლებლობებს და მის ადგილს მხატვრული აზროვნების რეალობაში.

მოცემული თავის მეორე პარაგრაფში შესწავლილია შედარება, როგორც ტროპული მეტყველების სახე. შედარება ძალზე გავრცელებულია ენის ყველა ტიპსა და გადმოცემის სახეში. უმრავლეს შემთხვევაში შედარება დასრულებულ ფრაზას (წინადადებას) წარმოადგენს. შედარების შესაქმნელად ენაში შეიძლება გამოყენებული იქნეს მეტყველების ყველა მასალა, განსაკუთრებით კი ლექსიკური ფონდის მრავალფეროვნება. ამიტომ იგი ფართოდ მოიხმარება სიტყვიერი ხელოვნების ძეგლების ენაში, განსაკუთრებით კი - პოეზიის ენაში. მხატვრული შედარების რაობის გარკვევას ჯეროვან ყურადღებას უთმობს თანამედროვე ინგლისური ენათმეცნიერება. ენათმეცნიერთა აზრით, შედარების მთავარი მიზანი ერთ-ერთი შესადარებელი საგნის უფრო მხატვრულად და გრაფიკულად წარმოჩენაა. ზოგადად კი, შედარებები ამდიდრებს ინგლისური ენის ფრაზეოლოგიას. ისინი პოეზიის მარკერებად არიან მიჩნეულები. თავისი გამომსახველობითი ბუნებიდან გამომდინარე, შედარება ეფექტურ სტილისტურ ხერხადაა მიჩნეული [Lehtsalu, Liiv, Mutt, 1973: 47-50].

იმის გამო, რომ შედარება მოცემულია წინადადების სახით, მას განიხილავენ სინტაქსის ნიშნების თვალსაზრისით. ასეთი ნიშნებია მაკავშირებლების მოხმარება. ქართულში ეს მაკავშირებლებია: **მსგავსი, როგორც, ებრ, ისე...** შედარების დროს იყენებენ აგრეთვე „**ვით**“ თანდებულს, ზოგიერთ შემთხვევაში კი „**ვით**“ და „**როგორც**“ გართულებულია „**ისე**“ ნაცვალსახელით - **ისე ვით და - ისე როგორც**.

ინგლისურ ენაში შედარება (**similie**) გადმოიცემა ისეთი მაკავშირებელი სიტყვებით, როგორებიცაა „**such as**“, „**as**“, „**like**“, „**so**“, „**than**“, ან ისეთი ზმნით, როგორიცაა მაგალითად - **resemble** - მიემსგავსება).

ვიხილავთ რა მხატვრული შედარების კვლევის ისტორიას, აშკარა ხდება, რომ იგი განიხილება, როგორც ძალზე მნიშვნელოვანი და ექსპრესიის შემცველი პოეტური ხერხი. არკვევს რა მსგავსებას, განსხვავებას, ან იგივეობას საგნებსა და მოვლენებს შორის, მასში, შესაძლოა, არსებობდეს მცირე გადაჭარბების ნაწილიც, რომელიც შეიძლება ჰიპერბოლაშიც გადაიზარდოს. ეს მომენტი აიხსნება მკითხველზე შთაბეჭდილების გასამლიერებლად. ინგლისურ ენასთან მიმართებაში შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ ქართულში შედარების გამოყენების ზღვარი უფრო ფართოა და მეტი გამომსახველობითი უნარით გამოირჩევა. ინგლისურისაგან განსხვავებით, ქართული ენა შედარების გამოხატვის გრამატიკული საშუალებების ნაირგვარობითაც გამოირჩევა. ინგლისურში აღნიშნული არეალი უფრო კონკრეტულია.

II თავი

შედარების გადმოცემის გრამატიკული შესაძლებლობები და მისი ადგილი წინადადებაში

მეორე თავი შედგება ორი პარაგრაფისაგან: 1. გრამატიკული მოდელები ქართულსა და ინგლისურში და 2. შედარების ადგილი და სინტაქსური ფუნქცია წინადადებაში.

მოცემული თავის პირველ პარაგრაფში შესწავლილია სხვადასხვა თანდებულობითა და მაკავშირებელი სიტყვებით გამოხატული შედარების ნიმუშები ქართულსა და ინგლისურში და აგებულია შედარების გადმოცემის გრამატიკული მოდელები:

„**ვით**“ თანდებულობითი შედარების გრამატიკული მოდელი:

ა) ქართულში:

- არსებითი სახელი სახელობით ბრუნვაში + „**ვით**“ თანდებულობითი;
- „**ისეთი**“ + ზედსართავი სახელი + „**თითქო**“ + „**ვით**“ თანდებულობითი;
- არსებითი სახელი მიცემით ბრუნვაში + „**ვით**“ თანდებულობითი

ბ) ინგლისურში:

- **“like”** მაკავშირებელი + არსებითი სახელი
- **“so”** + ზედსართავი სახელი + **“as if”** + არსებითი სახელი + **“like”** მაკავშირებელი + არსებითი სახელი;
- **“like”** მაკავშირებელი + ზედსართავი სახელი + არსებითი სახელი;
- **“as”** + არსებითი სახელი

„ებრ“ (ებრივ) თანდებული მსგავსებაზე მიუთითებს და დაერთვის ნათესაობით, ან მიცემით ბრუნვაში მდგარ სახელს.

„ებრ“ თანდებულიანი შედარების გრამატიკული მოდელები ქართულში შემდეგნაირად ჩამოყალიბდა:

- ნაცვალსახელი + **„ებრ“** თანდებული + შემასმენელი;
- არსებითი სახელი + **„ებრ“** თანდებული + შემასმენელი;
- შემასმენელი + არსებითი სახელი + **„ებრ“** თანდებული

„ვით“ მაკავშირებელი სიტყვით შედარების გამოხატვის მოდელს აქვს შემდეგი სახე:

ა) ქართულში:

- **„ვით“** მაკავშირებელი სიტყვა + სახელი;
- **„ვითა“** მაკავშირებელი სიტყვა + სახელი

ბ) ინგლისურში:

- **“like”** მაკავშირებელი + სახელი;
- სახელი + **“like”** მაკავშირებელი

„როგორც“ და **„ისე როგორც“** მაკავშირებელი სიტყვებით გამოხატული შედარების მოდელები ქართულში:

- **„ისე როგორც“** + სახელი;
- **„როგორც“** + სახელი;
- **„ისეთი როგორც“** + სახელი

„მსგავსი“ და **„მსგავსად“** მაკავშირებელი სიტყვებით გამოხატული შედარებები:

- სახელი ნათესაობით ბრუნვაში + **„მსგავსი“**;
- სახელი ნათესაობით ბრუნვაში + **„მსგავსად“**

„იმგვარი“, „იმგვარ“, „სადარი“ მაკავშირებელი სიტყვებით გამოხატული შედარების მოდელები:

- **„იმგვარ“** + სახელი მიცემით ბრუნვაში;
- **„იმგვარ“** + სახელი ნათესაობით ბრუნვაში;
- **„იმგვარის“** + სახელი მოქმედებით ბრუნვაში;
- **„იმგვარადვე“** + ზმნა-შემასმენელი;
- **„იმგვარივე“** + სახელი მოქმედებით ბრუნვაში;
- **„იმგვარივე“** + სახელი მიცემით ბრუნვაში;
- **„იგივ“** + სახელი სახელობით ბრუნვაში;
- სახელი + **„სადარი“**

საანალიზო მასალაზე დაკვირვებამ გვიჩვენა, რომ **„თითქოს“ (თითქო)** მაკავშირებელი სიტყვა წინ უსწრებს ზმნა-შემასმენელს და ქმნის შემდეგ მოდელს:

- **„თითქოს“ (თითქო)** + ზმნა-შემასმენელი

ცალკე გამოვკვეთეთ **ზმნა-შემასმენლის სემანტიკით** გამოხატული შედარებები:

- სახელი მიცემით ბრუნვაში + ზმნა-შემასმენელი;
- **„მიაგავს“** + სახელი მიცემით ბრუნვაში;
- სახელი მიცემით ბრუნვაში + **„მიაგავდა“**;
- სახელი სახელობით ბრუნვაში + **„მიაგავდა“**;
- **„ვადარებ“** + სახელი მიცემით ბრუნვაში;
- სახელი მიცემით ბრუნვაში + **„გვიდარებია“**

ამერიკულ პოეზიაში მოძიებულ საანალიზო მასალაზე დაკვირვების შედეგად ჩამოყალიბდა შედარების გამოხატვის შემდეგი მოდელები:

- “like” + სახელი (noun);
  - “as” + სახელი (noun);
  - “as” + ზედსართავი სახ. + “as” + ზედსართავი + სახელი (noun);
  - “as” + ზედსართავი სახ. + „as” + სახელი (noun)
- „Like” მარკერით გამოხატული შედარებების მოდელი:

- “Like” + სახელი (noun)

“as” მარკერით გამოხატული შედარების მოდელები:

- “as”+ noun (სახელი);
  - “such” + noun (სახელი) + „as”;
  - “as” + noun (სახელი) + verb (ზმნა-შემასმენელი)
- “as if” კონსტრუქციით გამოხატული შედარების მოდელები:
- “as if” + verb (ზმნა-შემასმენელი);
  - “As if” + noun (სახელი)
- “as...as” კონსტრუქციით გამოხატული შედარების მოდელი:
- “as” + adjective (ზედსართავი) + “as”

მოცემული თავის მეორე პარაგრაფში განვიხილეთ მხატვრული შედარების სინტაქსური ფუნქცია. გამოვარკვიეთ მხატვრული შედარების ადგილი წინადადებაში. დადგინდა, რომ ის ძირითადად წინადადების დამოკიდებულ ნაწილში გვხვდება, რადგანაც ყოველთვის წინადადების არამთავარი წევრის როლშია. გაცილებით საინტერესო აღმოჩნდა მხატვრული შედარების კვლევა სინტაქსური თვალსაზრისით პოეზიაში. ყურადღება გავამახვილეთ ლექსის ტაეპში შედარების ადგილმდებარეობის განსაზღვრაზე.

დაკვირვება ცხადყოფს, რომ ქართულ და ამერიკულ პოეზიაში მხატვრულ შედარებას ვხვდებით ტაეპის როგორც თავკიდურ, ისე ბოლოკიდურ პოზიციაში. ქართულში უფრო ხშირად ის თავკიდურ პოზიციაშია, როდესაც უმეტესწილად გამოხატულია „ვით” და „როგორც” მაკავშირებლებით. ნაკლებად ხშირია მხატვრული შედარება ტაეპის ბოლოკიდურ პოზიციაში. ამ შემთხვევაში ის უმეტად სახელზე „ვით” თანდებულის დართვითაა ნაწარმოები.

ჩვენ მიერ შერჩეული ამერიკელი პოეტების შემოქმედებაზე დაკვირვების შედეგად ირკვევა, რომ შედარება იშვიათ შემთხვევებში ადგილს ტაეპის თავკიდურ პოზიციაში იკავებს. ძირითადად მას ბოლოკიდურ პოზიციაში ვხვდებით. ორივე შემთხვევაში მის გამოსახატავად გამოყენებულია „as“, „as...as“ და „like“ მაკავშირებლები. თუმცა, როგორც თავკიდურ, ისე ბოლოკიდურ პოზიციაში, ჭარბობს „like“ მაკავშირებელი.

მოძიებულ მაგალითებზე დაკვირვება საინტერესო აღმოჩნდა აგრეთვე იმ თვალსაზრისით, თუ როგორ წინადადებებში გვხვდება შედარება. ირკვევა, რომ ძირითად შემთხვევებში მხატვრული შედარება მარტივ და რთულ ქვეწყობილ წინადადებებში დასტურდება. თუმცა, ვხვდებით შემთხვევებს, როდესაც ის შერწყმულ წინადადებაშია.

დაკვირვებამ გვიჩვენა, რომ წინადადებაში შედარების ძირითადი ფუნქციაა შეასრულოს ვითარების გარემოების ფუნქცია და იშვიათად უბრალო დამატების ფუნქცია. უფრო ზუსტად, წინადადება, სადაც შედარება მოიპოვება, მთლიანად არის ვითარების გარემოებითი დამოკიდებული წინადადება, რომელიც შედარების სინტაქსურ ფუნქციას ასრულებს

ინგლისურენოვან საანალიზო წყაროებში “like” და “as” მაკავშირებლებით გამოხატულ შედარების ნიმუშებზე დაკვირვებამ გვიჩვენა, რომ წინადადებაში შედარება უმეტესად ვითარების გარემოების ფუნქციას ასრულებს.

ირკვევა, რომ მხატვრული შედარება, რომლის სინტაქსური ფუნქციაა, შეასრულოს ვითარების გარემოების და იშვიათად უბრალო დამატების ფუნქცია, ძირითადად წყვილდება შემასმენელთან და ქმნის მირთვას.

III თავი შედარების სემანტიკური ასპექტები და ენობრივი ექსპრესია

წარმომის მესამე თავი მოიცავს სამ პარაგრაფს: 1. შედარების სემანტიკური ასპექტების ტიპოლოგიური ურთიერთმიმართებანი; 2. ემოციური დისკურსების ექსპრესიული მოდელები და მათი კონტრასტული მიმართებანი; 3. ლინგვოკულტუროლოგიური ასპექტები.

შედარების სემანტიკური ასპექტების შესასწავლად საანალიზო მასალად შევარჩიეთ ქართული და ინგლისურენოვანი პოეზიის ნიმუშები. დაკვირვება ცხადყოფს, რომ პოეზიაში სხვადასხვა გრამატიკული კონსტრუქციით მიღებული მხატვრული შედარების მოდელები სემანტიკურად მრავალფეროვანია. ისინი შესაძლოა, შინაარსობრივად გამოხატავდნენ **შეგრძნებებს**, რაც, თავის მხრივ, შეგვიძლია დავყოთ კატეგორიებად: მხედველობითი, სმენითი, ყნოსვითი, გემოსი, შეხების და შესაძლოა, გამოხატავდნენ **შეფასებას**, რაც შეიძლება იყოს - დადებითი და უარყოფითი.

ქართულენოვან წყაროებზე დაკვირვების შედეგად გამოიკვეთა, რომ შედარების საშუალებით გამოიხატება როგორც შეგრძნებები, ისე შეფასებები. შეგრძნებები ძირითადად გვხვდება მხედველობითი, სმენითი და შეხების. ყნოსვითი და გემოს შეგრძნება არ შეგვხვდრია. განსაკუთრებული სიხშირით ვხვდებით მხედველობითი შეგრძნების გამომხატველ შედარების ნიმუშებს, ხოლო რაც შეეხება შეფასებას, დაკვირვება ცხადყოფს, რომ შედარების საშუალებით უმეტესწილად უარყოფითი შეფასების გამოხატვა სურს პოეტს.

ინგლისური პოეზიიდან მოძიებულ საანალიზო მასალაზე დაყრდნობის შედეგად იკვეთება, რომ სემანტიკურად ძირითადად მხედველობითი შეგრძნებაა გამოხატული მხატვრული შედარების მეშვეობით, ხოლო იშვიათად სმენითი შეგრძნების გამომხატველ შედარებებსაც ვხვდებით. შეხების, ყნოსვითი და გემოს შეგრძნებების შემთხვევები მოძიებულ მასალაში არ შეგვხვდრია. რაც შეეხება შეფასებას, აღმოჩნდა, რომ ისევე როგორც ქართულ ენაში, ინგლისურშიც შედარების საშუალებით გამოხატულია უარყოფითი შეფასება.

შედარების მაგალითებზე დაკვირვება საინტერესო აღმოჩნდა გამოხატვის კლასიფიცირების თვალსაზრისითაც. ამ მიმართებით ძირითადად გამოიკვეთა ორი ჯგუფი: **პეიზაჟისა და პერსონაჟის** გამომხატველი შედარებები.

შედარებით გადმოცემული ძირითადი ემოციების დისკურსები შემდეგნაირად ჩამოყალიბდა:

- სიხარული/აღტაცება/ აღფრთოვანება
- მოლოდინი
- ინტერესი
- გაკვირვება
- სირცხვილი/უხერხულობა
- განრისხება/გაშმაგება/გალიზიანება/გულისწყრომა
- სიძულვილი/ზიზღი
- მწუხარება/ნაღველი/დარდი/სასოწარკვეთილება
- შიში/შემძრწუნება

შედარების ლინგვოკულტუროლოგიური თვალსაზრისით განხილვისათვის მოვიხმეთ მასალა XIX-XX საუკუნის ქართულ-ინგლისური სიტყვაკაზმული მწერლობიდან. ვფიქრობთ, საკითხის ამ ჭრილში შესწავლა უკეთ გვიჩვენებს ეპოქის გავლენას შედარების ექსპრესიულ ბუნებაზე. შედარება ყველაზე ექსპრესიული ხდება მაშინ, როდესაც მწერალს მიზნად აქვს შექმნას გარკვეული სოციალური ფონი შესაბამისი სახეებით. ძირითადად ასეთი ტიპის შედარებები შეიცავს მხილებას, იმ ნაკლის სააშკარაოზე გამოტანას, რომელიც მოიტანა ეპოქამ, დროთა ცვლილებამ, კლასობრივმა დიფერენციაციამ, მთავრობის შეცვლამ და ა. შ.

ილია ჭავჭავაძემ ლუარსაბ თათქარიძის სახით ამხილა დეგრადირებული, გადაგვარებული თავადაზნაურის სახე, შესაბამის გარემოში.

- „თავადი ლუარსაბ თათქარიძე გახლდათ კარგად ჩასუქებული ძველი ქართველი, მრგვალი - უკაცრავოდ არ ვიყო ამ სიტყვაზედ - როგორც კარგი ნასუქი კურატი“ [ჭავჭავაძე, 1985: 273].

იმ გარემოს დასახატად, სადაც ეს ქართველი თავადი ცხოვრობდა მწერალი გროტესკული ხასიათის შედარებებს იყენებს:

- „მერცხლის ბუდესავით ერთი მცირედი ფიცრული“ [ჭავჭავაძე, 1985: 271].
- „შიგ თითონ ეხო ისე უწმინდური იყო, როგორც ძველი ჩინოვნისის გული“ [ჭავჭავაძე, 1985: 272].

ამერიკელმა მწერალმა ფრენსის სკოტ ფიცჯერალდმა შეულამაზებლად დაგვიხატა სიმდიდრის ბნელი მხარეები, ამერიკული ცხოვრების კრაზი, გამოკვეთა ამერიკელთა ფსიქოლოგია. დიდი მხატვრობითაა დახატული პერსონაჟების უმინაარსო და სურვილდაშრობილი ყოფა, გულგრილი თვალები, აფორიაქებული და აგზნებული განწყობა, სიცრუე და თვალთმაქცობა:

- “Sometimes she and Miss Barker talked at once, unobtrusively and with a bantering incoherence that was never quite chatter, that was as cool as their white dresses and their impersonal eyes in the absence of all desire” [https://ebooks.adelaide.edu.au/f/fitzgerald/f_scott/gatsby/contents.html]. „დროდადრო დეიზი და მისს ბეიკერი ორიოდ სიტყვით გამოელაპარაკებოდნენ ხოლმე ერთმანეთს; უაზროდ ქილიკობდნენ, ამას საუბარი არც კი ეთქმოდა; ცივი, უმინაარსო იყო ყოველი სიტყვა, ვით მათივე თეთრი კაბები და სურვილდაშრეტილი, გულგრილი თვალები“ [<http://gnt.ge/catalog/dahuaipcamera.pdf>].

IV თავი

შედარების თარგმანში გადატანის პრობლემები და ტიპოლოგიური ურთიერთმიმართებანი

სადისერტაციო ნაშრომის მეოთხე თავი მოიცავს ოთხ პარაგრაფს: 1. თარგმანის ზოგადი პრობლემისათვის; 2. ლექსიკო-სემანტიკური მახასიათებლები; 3. მორფო-სინტაქსური მახასიათებლები; 4. უთარგმნელობის პრობლემა.

ნაშრომის მოცემულ თავში შევეცადეთ, განგვეზოგადებინა თარგმანის ტიპოლოგიური მიმართებანი XX საუკუნის ინგლისელი მწერლის ჯონ გოლზუორთის ნოველა „მესაკუთრეს“ ორიგინალ და ნათარგმნ ვერსიებზე დაყრდნობით. ნაშრომში სათანადო ყურადღება დავუთმეთ პროზის თარგმნის პრობლემებს, ლინგვისტური საკითხების კვლევისას კი უპირატესობა მივანიჭეთ ინგლისური და ქართული ენების შეპირისპირებით ანალიზს. საინტერესო აღმოჩნდა ამ თვალსაზრისით შედარების მაგალითებზე დაკვირვება. გამოვყავით მაგალითები, სადაც შედარება უცვლელადაა გადმოტანილი მთარგმნელის მიერ და მაგალითები, სადაც შედარება იკარგება, ან იცვლება მთარგმნელის მიერ. ვფიქრობთ, თარგმანი, თავისთავად, რთული პროცესია, რადგან ამ დროს მთარგმნელს მრავალი ნიუანსის გათვალისწინება უწევს. მან უნდა შეინარჩუნოს ორიგინალის შინაარსი, სწორად შეარჩიოს ლექსიკა და, რაც ყველაზე მთავარია, შეინარჩუნოს მხატვრული ხერხი, რაც უზრუნველყოფს ექსპრესიის იმავე ხარისხით გადმოტანას თარგმანში, როგორც ეს ორიგინალის ტექსტშია გამოხატული.

ცნობილი მთარგმნელი იუჯინ ნაიდა თავის სტატიაში „თარგმანის ხელოვნებისათვის“ აყალიბებს მახასიათებლებს, რომლებიც ზოგადად კარგ თარგმანს მოეთხოვება:

1., „მთარგმნელს უნდა ესმოდეს ან გაეგებოდეს ორიგინალის სიტყვა, როგორც აზრობრივად, ისე სტილურად“. 2. „მან უნდა დაძლიოს ორ ლინგვისტურ სტრუქტურას შორის არსებული განსხვავება“. 3. „თავის თარგმანში მან უნდა ახლად შექმნას ორიგინალის სტილისტური სტრუქტურა“ [ნაიდა, 2013: 140].

შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ მთარგმნელი ჩვენს შემთხვევაში სამივე კრიტერიუმს აკმაყოფილებს. მას კარგად ესმის ორიგინალის ენა და განსაკუთრებული სიფრთხილით ეპყრობა მხატვრული ხერხის - შედარების თარგმნას; ცდილობს, უცვლელად გადმოსცეს, არ დაკარგოს იგი.

დასკვნა

მხატვრული შედარების ენობრივი ექსპრესიის მოდელების კონტრასტულ ჭრილში კვლევამ შესაძლებლობა მოგვცა, დაგვედგინა:

- ტროპი ექსპრესიული მეტყველების სასიცოცხლო ელემენტია, როგორც ქართულ, ისე ინგლისურ მხატვრულ ლიტერატურაში. ტროპული მეტყველება ექსპრესიულობის განმაპირობებელია.
- ტროპული მეტყველების ბუნებიდან გამომდინარე, ლინგვისტიკისათვის მეტად მნიშვნელოვანია მისი სიღრმისეული კვლევა, გამომდინარე იქიდან, რომ მხატვრული ლიტერატურის ლინგვისტური კვლევისას გვერდს ვერ ავუვლით იმ ენობრივი შესაძლებლობების შესწავლას, რომლებიც ქმნიან ტროპულ მეტყველებას.
- ქართული ენა შედარების გამოხატვის გრამატიკული საშუალებების ნაირგვარობით გამოირჩევა. ხოლო ინგლისურში, აღნიშნული არეალი უფრო კონკრეტულია.
- დაკვირვებამ ცხადყო, რომ ქართულ ენაში შედარება უმეტესად გამოხატულია „როგორც“ მაკავშირებლითა და სახელზე „ვით“ თანდებულის დართვით. „ვით“ თანდებული სახელს დაერთვის როგორც მიცემით, ისე - სახელობით ბრუნვაში. თუმცა, უფრო ხშირად ის მიცემით ბრუნვაში მდგარ არსებითთან გვხვდება. „ვით“ თანდებული, ჩვეულებრივ, მოსდევს სახელს. ინგლისურში კი, მაკავშირებელი სიტყვები, როგორც წესი, წინ უსწრებენ სახელს. ინგლისურში მარკერი „like“, ხატოვანი შედარების რეალიზაციის უნივერსალურ და ყველაზე ხშირად გამოყენებად საშუალებად მიგვაჩნია.
- საანალიზო მასალაზე დაკვირვების შედეგად ჩამოყალიბდა შედარების გამოხატვის მოდელები ქართულსა და ინგლისურში.
- ამერიკულ პოეზიაზე დაკვირვების შედეგად იკვეთება, რომ ამერიკელი პოეტები შედარების გამოსახატავად უპირატესობას ანიჭებენ მარკერებს: „so“, „as“ და „as...as“.
- ძირითად შემთხვევებში, ორივე ენის მაგალითზე, მხატვრული შედარება მარტივსა და რთულ ქვეწყობილ წინადადებებში დასტურდება. თუმცა, იშვიათად მას ვხვდებით შერწყმულ წინადადებებშიც.
- ქართულენოვან წინადადებაში შედარება ძირითადად ვითარების გარემოების, იშვიათად კი, უბრალო დამატების ფუნქციას ასრულებს.
- მხატვრული შედარება, რომლის სინტაქსური ფუნქციაა, შეასრულოს ვითარების გარემოებისა და უბრალო დამატების როლი, ძირითადად წყვილდება შემასმენელთან და ქმნის სინტაქსურ შეკავშირებას - მირთვას.
- ქართულ საანალიზო მასალაზე დაკვირვება ცხადყოფს, რომ მხატვრული შედარება მარტივი წინადადების შემთხვევაში წინადადების ბოლოს, ხოლო რთული ქვეწყობილი წინადადების შემთხვევაში, წინადადების დამოკიდებულ ნაწილში გვხვდება.
- ქართულ და ამერიკულ პოეზიაში მხატვრულ შედარებას ვხვდებით ტაეპის, როგორც თავკიდურ, ისე - ბოლოკიდურ პოზიციაში. ქართულში უფრო ხშირად ის თავკიდურ პოზიციაშია, ხოლო ინგლისურში ბოლოკიდურ პოზიციაში ვხვდებით.
- ქართულენოვან წყაროებზე დაკვირვების შედეგად გამოიკვეთა, რომ შედარების საშუალებით გამოიხატება როგორც შეგრძნებები, ისე შეფასებები. შეგრძნებები ძირითადად ვხვდება

მხედველობითი, სმენითი და შეხების. განსაკუთრებული სიხშირით ვხვდებით მხედველობითი შეგრძნების გამომხატველ შედარების ნიმუშებს, ხოლო რაც შეეხება შეფასებას, დაკვირვება ცხადყოფს, რომ შედარების საშუალებით უმეტესწილად უარყოფითი ემოცია გამოიხატება.

- ინგლისური პოეზიიდან მოძიებულ საანალიზო მასალაზე დაყრდნობის შედეგად იკვეთება, რომ მხატვრული შედარების მეშვეობით, უმთავრესად, მხედველობითი შეგრძნება გამოხატული, ხოლო იშვიათად სმენითი შეგრძნების გამომხატველ შედარებებსაც ვხვდებით. რაც შეეხება შეფასებას, აღმოჩნდა, რომ ისევე, როგორც ქართულ ენაში, ინგლისურშიც შედარების საშუალებით უმეტესად გამოხატულია უარყოფითი ემოცია.
- გამოიკვეთა **პეიზაჟისა** და **პერსონაჟის** გამომხატველი შედარებების ნიმუშები. დაკვირვებამ გვიჩვენა, რომ პერსონაჟის გამომხატველი შედარების ნიმუშები საგრძნობლად ჭარბობს პეიზაჟის გამომხატველი შედარების მაგალითებს.
- ჩამოყალიბდა ძირითადი ემოციური დისკურსების ექსპრესიული მოდელები. ამ მიმართებით კვლევამ გვიჩვენა, რომ ძირითადი ემოციების შემცველი დისკურსების უმრავლესობა (თითქმის 90%) უარყოფითი ემოციის გამომხატველია, ხოლო დადებითი ემოციის გამომხატველი დისკურსები კი (დაახლოებით 10%) მოკრძალებულად გამოიყენება.
- შედარების ლინგვოკულტუროლოგიური თვალსაზრისით განხილვამ გვიჩვენა ეპოქის გავლენა შედარების ექსპრესიულ ბუნებაზე. გამოიკვეთა სურათი, თუ როგორ იცვლება შედარების გამოხატვის შესაძლებლობები ლექსიკოლოგიური თვალსაზრისით ეპოქის კულტურულ განვითარებასთან ერთად.
- თარგმანზე ტიპოლოგიური ურთიერთმიმართებების თვალსაზრისით დაკვირვებამ გვიჩვენა, რომ მაგალითების უმრავლესობა - 65%, უცვლელად ინარჩუნებს შედარებას, როგორც ორიგინალ, ისე ნათარგმნ ვერსიებში, დანარჩენ მაგალითებში კი შედარება ქართულ თარგმანში სრულიად დაკარგულია, რაც მაგალითების სრული რაოდენობის 35%-ს შეადგენს. ირკვევა, რომ თარგმანი სემანტიკურად ზუსტია. მთარგმნელი მაქსიმალურად იცავს წინადადების სტრუქტურას და, ამავდროულად, ქართული წინადადებისათვის დამახასიათებელ კონსტრუქციას.

სადისერტაციო ნაშრომის ძირითადი დებულებები ასახულია შემდეგ პუბლიკაციებში:

1. შედარების გამოხატვის გრამატიკული შესაძლებლობები და ძირითადი ემოციური დისკურსები ჯონ გოლზვორთის შემოქმედებაში. სამეცნიერო რეფერირებადი (peer reviewed) ჟურნალი „ენა და კულტურა“, შრომები #12, მერიდიანი, 2014, (ISSN 1987-7323, გვ. 34-40).
2. შედარების გამოხატვის ზოგიერთი შესაძლებლობისათვის ქართულში და მისი ეკვივალენტები ინგლისურში. სამეცნიერო რეფერირებადი (peer reviewed) ჟურნალი „ენა და კულტურა“, შრომები #14, მერიდიანი, 2015, (ISSN 1987-7323, გვ. 67-73).
3. მხატვრული შედარების სინტაქსური ასპექტები. სამეცნიერო რეფერირებადი (peer reviewed) ჟურნალი „ენა და კულტურა“, შრომები #16, მერიდიანი, 2016. (ISSN 1987-7323, გვ. 126-129).
4. ხატოვანი შედარებების ურთიერთმიმართებანი სხვადასხვა სისტემის ენებში (ქართული და ინგლისურენოვანი მასალის მიხედვით), ახალგაზრდა მეცნიერთა კონფერენციის მასალები, ბაკურიანი, 2016.
5. Features of Translating Simile (According to the Novel “The Man of Property” by John Galsworthy) მხატვრული შედარების თარგმანის თავისებურებანი (ჯონ გოლზვორთის „მესაკუთრის“ მიხედვით)“. 4th International Conference “Role of Nonmaterial Factors in Ensuring the Social and Psychological Condition of a Society”. Sheffield, UK. B&M Publishing, San Francisco, California. სან-ფრანცისკო, კალიფორნია, ამერიკა, 2016 (ISBN – 10:1-941655-43-2, გვ. 83-86).
6. შედარების სტრუქტურულ-სემანტიკური ასპექტები პოეტურ მეტყველებაში (ქართულ და ინგლისურ ენობრივ მასალაზე დაყრდნობით). IV საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „ენა და კულტურა“ მასალები, ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2017, გვ. 348-352.

Iakob Gogebashvili Telavi State University

With the right of manuscript

Ia Rcheulishvili

Linguistic Expression Models of Simile in Different System Languages
(Based on the Georgian and English Language Materials)

Dissertation presented for the degree of PhD in Philology (1005)

Abstract

Specialty: Typological Linguistics

Telavi
2017

The dissertation has been carried out at the Department of Georgian Philology and the Department of Foreign Languages and Literature, Faculty of Humanities, Iakob Gogebashvili Telavi State University

Scientific supervisors:

Nunu Geldiashvili, Professor
Manana Garibashvili, Professor

Reviewers:

Madona Shelia, Professor
Ekaterine Shakiashvili, Associate Professor

The defence of the dissertation will be held on ----- 2017 at the meeting of the Dissertation Board of the Faculty of Humanities, Iakob Gogebashvili Telavi State University, Building -----, room -----.

Address: 1, Kartuli Universiteti str.
Telavi, 2200, Georgia
Tel: +995 350 27 24 01

The dissertation is available at the scientific library of the Iakob Gogebashvili Telavi State University and on the web-site: www.tesau.edu.ge

Scientific Secretary of the Dissertation Board
Doctor of Philological Sciences,
Professor: Nino Kochloshvili

General Description of the Dissertation

The Dissertation “Linguistic Expression Models of Simile in Different System Languages” (based on the Georgian and English Language Materials) consists of the introduction, four chapters and the conclusion.

The introduction of the dissertation deals with the topicality of the work, the aims and objectives of the work, research methods, the scientific novelty of the work and its theoretical and practical values.

The topicality of the work: Typology, as a branch of linguistics, allows the researcher to illustrate more precisely the linguistic essence of the research object that makes visible all the grammatical processes that has been unexplained so far.

In-depth study of different system languages causes the establishment of universal facts and identification of characteristics of each language. Therefore, the research topic is undoubtedly relevant. Studying the models of linguistic expression of simile from typological point of view reveals specific characteristics of Georgian and English languages.

The aim and objectives of the work: The dissertation aims to determine the function of simile, as one of the main types of trope, in different system languages, in particular, Georgian and English languages. Also, analysis of grammatical means of expressing the simile and revealing/determining typological interrelations based on translation, establishing linguistic expression models.

Based on the aims of the work, we have set specific objectives, in particular, discussing the peculiarities of figurative speech and essence of language expression. Also, reviewing simile as one of the important means of figurative speech; studying grammatical means of expressing the simile in Georgian and English languages and identification of isomorphs and allomorphs from this point of view; analyzing the place of simile in the sentence and detection its syntactic function; presenting simile as the guarantee of language expression in the sentence; studying the issue from lingua-cultural point of view; outlining main emotional discourses while establishing language expression models and in this respect, emphasizing similarities and differences between two languages. The issue was studied based on the interrelations of the original and the translation. Our aim was to find out how the simile is translated from Georgian into English and vice versa. The cases when the similes are not translated are also discussed and such kinds of cases are not too rare in the sources of analysis.

The scientific novelty of the work is the fact, that studying linguistic expression models of simile from the typological point of view is not realized with proper depth nowadays. That’s why its complex study and revealing/detecting similarities and differences between two – different system languages that the presented dissertation aims to, is quite important.

Contrastive Analysis of simile based on English and Georgian language material is carried out for the first time that on the one hand will contribute to a thorough study of this phenomenon, and on the other hand, will contribute to the contrastive linguistic problem research and to expanding the scientific base in this regard.

Research methods: Depending on the specificity of the work, the research methods are interdisciplinary and have contrastive character. This is a linguistic research that contains lingua-cultural aspects as well. First of all typological method of research has been used. According to this method we have obtained characteristics of language structure of simile in Georgian and English. General universal factors characteristic for two languages and their distinctive features were outlined. Lingua-cultural approaches have been used for complex study of simile as a phenomenon, detecting its semantic potential, for revealing the reasons of fixed similarities and differences in different system languages. The abovementioned method uses contrastive, comparative and component analyze methods. At the same time we have used historic, typological, contrastive and quantitative research methods. Those methods helped us in detecting general universal features of languages. The research was mainly based on modern communicative linguistics and theoretical data of lingua-culturology and contrastivism.

Quantitative method has given us the opportunity to identify examples of simile quantitatively and detect percentage points.

Theoretical and practical value of the dissertation: While the interest in foreign culture is of universal character, the great importance is given to research and studying the similarities and differences between the languages of the world people. New field of linguistics - contrastive typology has got the same aims. The results of the research will greatly assist researchers interested in any national linguistic issue.

In our opinion, to plan innovative research independently and develop research analytical methods will assist us in acquiring scientific research methods. All this will help to develop valuable theories that will contribute to the development of the field in general. In this respect, in the presented work great importance is given to adopting theoretical and practical issues independently and solving them effectively.

Practical value of the work is that theoretically valuable research will assist us in in-depth study of individual languages, will contribute to the development of linguistics and may be used as an auxiliary guide for future researchers. The work will be interesting for translators and people interested in studying foreign languages. Research results can be used in higher educational institutions during special theoretical courses and seminars.

The structure of work: The dissertation consists of 167 pages and includes the introduction, four chapters and the conclusion. A list of references, literature and internet sources is attached.

General Description of the Dissertation

Trope is a vital element of expressive speech. The writings of each great writer are rich in tropes. Even the master of the artistic word will hardly be able to make emotional influence on the reader without using the tropes. The tropes are characterized by the artistic nature of the language. The simile is a type of trope where things and events are rampant and contradictory to each other on the base of the distinctive characteristic features. In each simile, the thing that is compared is characterized with the features of the thing that it is compared to. The writer uses the simile when he wants to describe something very expressively. The writer recalls the thing that is similar to it and compares these two things to each other. Therefore, it seems that similes are mainly used during artistic thinking. As Gventsadze says, simile is a difficult unit, because it can perform not only the description-expressive but also the emotional-rigid function [Gventsadze, 1974: 52].

The work establishes the models of simile in Georgian and English languages. Its syntactic function in the sentence is also mentioned. The work represents semantic aspects of simile from the typological point of view. The main emotional discourses of simile are also outlined. The dissertation also deals with the problems of translating the simile. The issue is studied from contrastive perspective.

Materials from the works of Georgian and English writers of XIX-XX centuries were used as main sources of analysis.

Chapter I **Figurative speech and linguistic expression**

Chapter I includes two paragraphs: 1. Figurative speech and linguistic expression as a field of interest in linguistics; 2. Simile as a form of figurative speech. The language preserves the possibilities in which the creator gives a figurative thinking to his works. Therefore, the word creation has the most widespread use in artistic literature. This is where the maximum detection and use of internal potential of language occurs. Besarion Jorbenadze thinks, that emotional can be a fiction text as well as a non-fiction one. But in this case there is a substantial difference between them: the fiction text is emotional itself and the expressiveness of the non-fiction text is based on the information the text gives itself [Jorbenadze, 1987: 24]. The expression in artistic literature strengthens according to the use and quality of expressive means.

In this chapter the trope is discussed as a word used in figurative meaning. Using a word in figurative meaning makes the word poetic in form, the speech becomes expressive and the idea becomes diverse. The chapter discusses the following types of tropes: simile, metaphor, personification, epithet, symbol, irony, allegory, periphrasis, metonymy, and synecdoche. Each of them is considered to be a vital

element of figurative speech. Poetic character of trope has descriptive, educative, esthetic and emotive function: these factors determine the place, role and importance of trope for artistic speech in general.

On the question, what is a figure of speech? – English linguists answer, that it is a conscious and purposeful strengthening of certain structural or semantic aspect of language. Therefore, as they explain figure of speech is an abstract phenomenon. It usually contains additional information that can be emotive or logical.

It has been also outlined that linguistics is quite interested in structure and future development of tropes. During linguistic research of fiction, we cannot miss studying those language possibilities that create figurative speech and are guarantors of text artistry. Therefore, it is interesting for us to consider the ways of expressing each of them. We will discuss the possibilities of expressing our research object – simile and its place in the reality of artistic thinking in general.

In the second paragraph of the chapter given, simile is studied as a form of figurative speech. Simile is very common in every type of languages and ways of expression. Mostly, simile is a complete phrase (sentence). All materials of speech can be used to create a simile, mostly a diversity of lexical foundation. That's why it is widely used in the language of verbal art monuments, generally in the poetry language. Contemporary English linguistics pays close attention to the study of artistic simile. As linguists explain, the main goal of simile is to present one of the comparable objects more artistically and graphically. In general, similes enrich the English language phraseology. They are considered to be the markers of poetry. Depending on its expressive nature, the simile is considered to be an effective stylistic device [Lehtsalu, Liiv, Mutt, 1973: 47-50].

Because the simile is given in a form of sentence, it is discussed in terms of syntax marks. Such features are the use of connectors. In Georgian language such connectors are: „msgavsi“ {მსგავსი}, „rogorts“ {როგორც}, „ebr“ {ებრ}, „ise“ {ისე}... For expressing a simile adposition “vit” {ვით} is used. Sometimes “vit” {ვით} and „rogorc“ {როგორც} are complicated with the pronouns – “ise vit” {ისე ვით} and – “ise rogorts” {ისე როგორც}.

In English language a simile is expressed by the words like: „such as“, „as“, „like“, „so“, „than“, or by the verb, such as – „resemble“.

While discussing the research history of simile, it becomes obvious that the simile is considered as a very important and expressive poetic figure. As simile is searching for similarities, differences, or identity between subjects or events, it can be a little bit exaggerated as well, that can turn into a hyperbole. This moment can be explained to strengthen the impression of the reader. Compared with English language, we can conclude that the margin of using similes in Georgian is wider and is distinguished with more expressive skills. Unlike English, Georgian language is distinguished by its grammatical means of expressing simile. This area in English is more specific.

Chapter II

Grammatical possibilities of expressing simile and its place in the sentence

Chapter II comprises two paragraphs: 1. Grammatical models in Georgian and English languages and 2. Place of simile and its syntactic function in a sentence.

The first paragraph of this chapter studies the examples of simile expressed by different adpositions and connectors in Georgian and English languages and as a result, models of expressing similes are established:

Grammatical model of simile expressed by adposition “vit” {ვით}:

a) In Georgian:

- Noun in nominative case + adposition “vit {ვით};
- „iseti” {ისეთი} + adjective + „titqo” {თითქმის} + adposition “vit” {ვით};
- Noun in dative case + adposition “vit” {ვით}

b) In English:

- “like” + noun;

- “so” + adjective + “as if” + noun + “like” + noun;
- “like” + adjective + noun;
- “as” + noun

Adposition “**ebr**” (**ebriv**) {ებრ (ებრივ)} indicates the similarity and is attached to the noun in genitive or in dative cases. The models are established as follows:

- Pronoun + adposition “**ebr**” {ებრ} + predicate;
- Noun + “**ebr**” {ებრ} + predicate;
- Predicate + noun + **ebr**” {ებრ}

Simile expressed by the connector “**vit**” {ვით} establishes the following models:

a) In Georgian:

- “**vit**” {ვით} + noun;
- “**vita**” {ვითა} + noun

b) In English:

- “**like**” + noun;
- Noun + “**like**”

Simile expressed by the connectors “**rogorts**” [როგორც] and “**ise rogorts**” {ისე როგორც} establishes the following models:

- “**ise rogorts**” {ისე როგორც} + noun;
- “**rogorts**” [როგორც] + noun
- “**iseti rogorts**” {ისეთი როგორც} + noun

Similes expressed by the connectors “**msgavsi**” {მსგავსი} and “**msgavsad**” {მსგავსად}:

- Noun in genitive case + “**msgavsi**” {მსგავსი};
- Noun in genitive case + “**msgavsad**” {მსგავსად}

Models of simile expressed by the connectors “**imgvari**” {იმგვარი}, “**imgvar**” {იმგვარ}, “**sadari**” {სადარი}:

- “**imgvar**” {იმგვარ} + noun in dative case;
- “**imgvar**” {იმგვარ} + Noun in genitive case;
- “**imgvaris**” {იმგვარის} + noun in ablative case;
- “**imgvaradve**” {იმგვარადვე} + verb – predicate;
- „**imgvarive**” {იმგვარივე} + noun in ablative case;
- „**imgvarive**” {იმგვარივე} + noun in dative case;
- “**igiv**” {იგივ} + noun in nominative case;
- Noun + „**sadari**” {სადარი}

The connector “**titqos**” [თითქოს] precedes the verb-predicate and establishes the following model:

“**titqos**” (**titqo**) {თითქოს (თითქო)}+ verb-predicate

We have separated similes expressed by verb-predicate semantics:

- Noun in dative case + verb-predicate;
- “**miagavs**” {მიაგავს} + noun in dative case;
- Noun in dative case + “**miagavda**” {მიაგავდა}
- Noun in nominative case + “**miagavda**” {მიაგავდა}
- “**vadareb**” {ვადარებ} + noun in dative case;
- noun in dative case + “**gvidarebia**” {გვიდარებია}

In English language we have established the following models of expressing the simile:

- “**like**” + noun;
- “**as**” + noun;
- “**as**” + adjective + “**as**” + adjective + noun;
- “**as**” + adjective + “**as**” + noun

Models of simile expressed by the marker “**like**”:

- “**like**” + noun

Models expressed by the marker “**as**”:

- “as” + noun;
- “such” + noun + “as”;
- “as” + noun + verb-predicate

Models expressed by “as if” construction:

- “as if” + verb-predicate;
- “as if” + noun

Models expressed by “as...as” construction:

- “as” + adjective + “as”

In the second paragraph of this chapter we have discussed the syntactic function of simile. The place of the simile in the sentence was also found out. As it has been observed the simile mainly takes place in the dependent part of the sentence, because it is not the main part of speech. It was very interesting to study the syntactic function of simile in poetry. We have focused on determining the location of simile in the verse.

Observation reveals that in Georgian and American poetry similes can be found both at the beginning and at the end of the verse. In Georgian it mostly takes place at the beginning of the verse expressed by the connectors “vit” {ვიტ} and “rogorc” {როგორც}. Similes take place at the end of the verse quite rarely. In such cases they are mostly expressed by adding adposition “vit” {ვიტ} to the noun.

Observing the American poetry shows that similes take place at the beginning of the verse quite rarely. Mostly they can be found at the end of the verse. In both cases they are expressed by the connectors „as“, „as...as“ and „like“. Though at the beginning of the verse as well as at the end connector “like” is prevailing.

Studying the examples of simile in different types of sentences was also interesting. It seems that the simile mostly takes place in simple and complex sentences. Though, we have cases when it is found in compound sentences as well.

The observation revealed that the main function of simile in the sentence is to play the role of adverbial modifier of circumstance and sometimes role of simple object. In English language it seems that the similes expressed by “like” and “as” connectors mainly play the role of adverbial modifier of circumstance in the sentence.

It was found out that the simile mostly pairs with the predicate and creates a logical correlation.

Chapter III

Semantic Aspects of Simile and Linguistic Expression

Chapter III comprises three paragraphs: 1. Typological interrelations of semantic aspects of simile; 2. Expressive models of emotional discourses and their contrastive relationships; 3. Lingua-cultural aspects.

For studying the semantic aspects of simile we have chosen poetry samples from Georgian and English language. Observation reveals that models of simile obtained in various grammatical structures in poetry are semantically diverse. Semantically they may express feelings that can be divided into the following categories: visual, hearing, smelling, tasting, touching and may express assessment that can be – positive and negative.

Observing Georgian sources revealed that similes express both feelings and assessments. The main categories of feelings are visual, hearing and touching. Feelings of smell and taste were not found at all. The most frequent feeling is visual and as for the assessment, observation shows that mostly with the help of similes poets wanted to express negative assessment.

According to English material it is clear that semantically mostly frequent feeling expressed by the simile is visual and sometimes we meet feelings of hearing as well. Feelings of touch, smell and taste have not been found in the material studied. As for the assessment, it is obvious that the poets wanted to express negative assessment with the help of simile as well as in Georgian language.

Observing examples of simile was interesting in terms of expression classification as well. Two groups were mainly identified in this respect: similes expressing a landscape and a character.

The main emotional discourses expressed by the simile are as follows:

Joy/admiration/excitement
Expectation
Interest
Surprise
Shame/awkwardness
Fury/upset/Irritation/sorry
Hate/disgrace
Grief/sorrow/sadness/despair
Fear/appal

For studying simile from the lingua-cultural point of view we reviewed material from Georgian and English fiction of XIX-XX centuries. To our opinion, studying the issue from this point of view will better illustrate the epoch's effect on the expressive nature of simile. Simile is the most expressive when the writer aims to create certain social background with relevant faces. Basically, these types of comparisons contain the deounce, the exposure of the defect which the epoch brought, change of time, class differentiation, change of government and etc; Ilia Chavchavadze exposed the degraded face of a nobleman Luarsab Thatkharidze in a relevant conditions.

- Prince Luarsab Thatkharidze was a well-nourished Georgian of the olden time, as round — I make no apology for the simile — as a well fatted calf [http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/3771/1/Works.pdf] - „თავადი ლუარსაბ თათქარიძე გახლდათ კარგად ჩასუქებული ძველი ქართველი, მრგვალი - უკაცრავოდ არ ვიყო ამ სიტყვაზედ - როგორც კარგი ნასუქი კურატი“ [ჭავჭავაძე, 1985: 273].

To describe the environment where this Georgian nobleman lived, the writer uses similes with grotesque character:

- On the balustrade, like a swallow's nest, there, was fixed up a narrow plank [http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/3771/1/Works.pdf] - „მერცხლის ბუდესავით ერთი მცირედი ფიცრული“ [ჭავჭავაძე, 1985: 271].
- The inside of the courtyard was as filthy as an old chinovnik's (official's) heart [http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/3771/1/Works.pdf] - „შიგ თითონ ეზო ისე უწმინდური იყო, როგორც ძველი ჩინოვნიკის გული“ [ჭავჭავაძე, 1985: 272].

American writer Francis Scott Fitzgerald has revealed the dark side of wealth, American life crash, outlined the psychology of Americans. Empty faces of the characters are illustrated in a quite artificial way, their indifferent eyes, anxious and excited mood, lies and hypocrisy:

- “Sometimes she and Miss Barker talked at once, unobtrusively and with a bantering incoherence that was never quite chatter, that was as cool as their white dresses and their impersonal eyes in the absence of all desire” [https://ebooks.adelaide.edu.au/f/fitzgerald/f_scott/gatsby/contents.html]. „დროდადრო დეიზი და მისს ბეიკერი ორიოდ სიტყვით გამოელაპარაკებოდნენ ხოლმე ერთმანეთს; უაზროდ ქილიკობდნენ, ამას საუბარი არც კი ეთქმოდა; ცივი, უშინაარსო იყო ყოველი სიტყვა, ვით მათივე თეთრი კაბები და სურვილდაშრეტილი, გულგრილი თვალები“ [http://gnt.ge/catalog/dahuaipcamera.pdf].

Chapter IV

Problems Related to the Translation of Simile and Typological Interrelations

Chapter four of the dissertation comprises four paragraphs: 1. For the general problem of translation; 2. Lexical-semantic characteristics; 3. Morpho-syntactic characteristics; 4. Problem of translation.

In this chapter we have attempted to generalize typological interrelations of translation according to original and translation of the novel “The man of property” by John Galsworthy. We paid proper attention to the problems of translating prose and while studying linguistic issues we

gave preference to the contrastive analyze of Georgian and English languages. It was interesting to observe the simile examples in this regard. We have separated examples, where the similes are translated without any change by the translator and the examples where the similes are changed or lost by the translator. We think the translation itself is a difficult process, because the translator has to take many nuances into account. He must keep the content of the original; properly select the vocabulary and what is a most important keep figures of speech, which ensures the transmission of the expression to the same degree in translation, as it is expressed in the original text.

Famous translator Yujin Naida in his article “Art of translation” formulates the characteristics that are requested from a good translation:

1. “The translator should understand the word of original both stylistically and semantically”. 2. “He must overcome the difference between two linguistic structures”. 3. “In his translation he must create a new stylistic structure of the original” [Naida, 2013: 140].

We can conclude that the translator satisfies all these three criteria in our case. He understands the language of original and treats to the translation of simile very carefully. He tries not to lose it and keep it unchanged.

Conclusion

Studying linguistic expression models of simile in contrastive aspect has given us an opportunity to conclude:

- Trope is a vital element of expressive speech both in Georgian and English fiction. Figurative speech is a guarantor of expressiveness.
- Depending on the nature of the figurative speech, its in-depth research is very important for linguistics, because, in linguistic research of fiction, we cannot ignore studying those linguistic possibilities that create figurative speech.
- Georgian language is distinguished by its diverse grammatical means of expression. And in English, this area is more specific.
- Observation made it clear that simile in Georgian language is mostly expressed by the connector “**rogotrs**” {როგორც} and by adding adposition “**vit**” {ვით} to the noun. Adposition “**vit**” {ვით} is added to the noun in dative and nominative cases. Though mostly we meet it with a noun in dative case. Adposition “**vit**” {ვით} follows a noun. In English language as a rule, linker words precede a noun. In English language marker “**like**” is considered to be a universal mean of creating a simile.
- As a result of observation, the models of expressing a simile have been developed in Georgian and English.
- Observing American poetry made it obvious that American poets prefer markers “**so**”, „**as**” and “**as...as**” for expressing a simile.
- Mainly a simile is found in simple and complex sentences. Though sometimes it is found in compound sentence as well.
- Simile, that mainly plays a role of adverbial modifier of circumstance and sometimes simple object in a sentence, mostly pairs with predicate and creates a logical correlation.
- The observation of Georgian analytical material shows that simile in the case of a simple sentence is at the end of the sentence and in the case of a complex sentence it is in a dependent part of a sentence.
- In Georgian and American poetry similes can be found both at the beginning of the verse, as well as at the end of the verse. In Georgian poetry it takes place mostly at the beginning of the verse and in American poetry they are mostly found at the end of the verse.
- Observing Georgian sources showed that similes can express feelings and assessments. The main types of feelings are: visual, hearing and touching. The most frequent feeling expressed by the simile is a visual feeling. Observation reveals that mostly with the help of similes a negative assessment is expressed.

- Studying English material shows that the most frequent feeling expressed by the simile is a visual feeling and sometimes we meet feeling of hearing as well. As observation revealed in English language, like in Georgian, mostly a negative assessment is expressed by the simile.
- We have separated similes expressing a landscape and similes expressing a character. Observation reveals that similes expressing a character prevails the similes expressing a landscape.
- We have set expression models of main emotional discourses. It seems that the majority of main emotional discourses (almost 90%) express a negative emotion and the rest (almost 10%) express a positive emotion.
- Studying simile from the lingua-cultural point of view demonstrated the influence of epoch on the expressive nature of simile. There was figured out how the expression possibilities change from the linguistic point of view together with the cultural development of the epoch.
- The observation on translations in the context of typological interactions has shown that the majority of the examples – 65%, keep similes unchanged both in original and translation. In other examples similes are lost in Georgian translations which are 35% of the total number of examples. It turns out that the translation is semantically accurate. Translator maximally protects the sentence structure and at the same time, considers the construction characteristic to the Georgian sentence.

The principal issues are depicted in the following publications:

1. Grammatical possibilities of expressing simile and main emotional discourses in the works of John Galsworthy. Scientific Peer – Reviewed Journal “Language and Culture”, №12, Meridiani, 2014, (ISSN 1987-7323, pg. 34-40).
2. Some issues of expressing simile in Georgian and its equivalents in English. Scientific Peer – Reviewed Journal “Language and Culture”, №14, Meridiani, 2015, (ISSN 1987-7323, pg. 67-73).
3. Syntactic aspects of simile. Scientific Peer – Reviewed Journal “Language and Culture”, №16, Meridiani, 2016. (ISSN 1987-7323, pg. 126-129).
4. Interrelationship of figurative similes in the languages of different systems (based on the Georgian and English language material). Works of Young Scientists Conference, Bakuriani, 2016.
5. Features of Translating Simile (According to the Novel “The Man of Property” by John Galsworthy). 4th International Conference “Role of Nonmaterial Factors in Ensuring the Social and Psychological Condition of a Society”. Sheffield, UK. B&M Publishing, San Francisco, California, (ISBN – 10:1-941655-43-2, pg. 83-86).
6. Structural-Semantic aspects of simile in poetic speech (Based on Georgian and English language materials). IV International Scientific Conference “Language and Culture”, works, Akaki Tsereteli Kutaisi State University, 2017. Pg. 348-352.

